

УДК 614.1:616.127-005.8(477.44)
DOI 10.11603/1681-2786.2022.4.13679

В. Л. СМІРНОВА, Б. В. ДНІСТРЯНСЬКИЙ, Н. Я. ПАНЧИШИН

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА ІНФАРКТ МІОКАРДА У МІСТІ ВІННИЦІ

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України,
м. Тернопіль, Україна

Мета: оцінити та проаналізувати динаміку захворюваності на інфаркт міокарда у місті Вінниці.

Матеріали і методи. Інформаційною базою дослідження були статистичні дані захворюваності на інфаркт міокарда по місту Вінниці, а також практичні матеріали за результатами аналізу діяльності Центрів первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД) та Вінницького регіонального клінічного лікувально-діагностичного центру серцево-судинної патології.

Результати. Отримані у ході дослідження результати підтвердили високу захворюваність населення міста Вінниці на ішемічну хворобу серця, зокрема на інфаркт міокарда. Це захворювання призводить до високої смертності та втрати працездатності. Особливо необхідно є потреба в координованій взаємодії лікарів первинної ланки і кардіологів міста, з метою надання оперативної та кваліфікованої допомоги цій групі хворих. Негативним моментом є те, що протягом 2020–2021 рр. захворюваність на гострий інфаркт міокарда зросла саме серед працездатного населення. Аналогічна ситуація спостерігається і при аналізі показників смертності. Така несприятлива тенденція серед показників захворюваності та смертності населення з цією нозологією вимагає посиленої уваги до організації системи медико-кардіологічної допомоги.

Висновки. Інфаркт міокарда є вагомою причиною втрат трудового потенціалу міста Вінниці. Динамічний аналіз показників захворюваності та смертності населення з гострим інфарктом міокарда засвідчив їх негативну тенденцію за період дослідження.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інфаркт міокарда; захворюваність; смертність; показники.

Серцево-судинні захворювання на сьогодні є однією з найбільших проблем сучасної медицини. Епідеміологія цих недуг приховує страшну загрозу здоров'ю і життю людей, адже визначає основну смертність населення і все частіше уражає людей молодого та працездатного віку [2, 4, 7]. Тягар серцево-судинних захворювань продовжує зростати протягом десятиліть майже у всіх країнах із середнім і низьким рівнями доходу. Незважаючи на значні досягнення в лікуванні серцево-судинних захворювань за останні роки, гострий інфаркт міокарда залишається однією з найважливіших проблем здоров'я населення. Серцево-судинні захворювання є основними причинами смертності й одними з основних факторів інвалідності в усьому світі [3, 6]. Виявлення випадків серцево-судинних захворювань майже подвоїлося – з 271 млн в 1990 р. і до 523 млн у 2019 р., а кількість смертей від серцево-судинних захворювань неухильно збільшувалася – з 12,1 млн в 1990 р. до 18,6 млн у 2019 р.

В Україні серцево-судинні захворювання є домінуючою причиною передчасної смертності населення. На жаль, за цим показником наша країна залишається одним зі світових лідерів. Щорічно в Україні реєструється більше 40 тис. нових випадків гострого інфаркту міокарда [1, 5]. Слід зауважити, що протягом року після перенесеного гострого інфаркту міокарда помирає кожен п'ятий пацієнт працездатного віку.

Мета роботи: оцінити та проаналізувати динаміку захворюваності на інфаркт міокарда у місті Вінниці.

Матеріали і методи. Інформаційною базою дослідження були статистичні дані захворюваності на інфаркт міокарда по місту Вінниці, а також практичні матеріали за результатами аналізу діяльності Центрів первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД) та Вінницького регіонального клінічного лікувально-діагностичного центру серцево-судинної патології.

Результати дослідження та їх обговорення. На нашу думку, інфаркт міокарда (ІМ) є одним із найбільш небезпечних захворювань, яке щорічно збільшується в цілому та «омолоджується». Захворювання призводить до високої смертності та втрати працездатності. Особливо необхідно є потреба в координованій взаємодії лікарів первинної ланки і кардіологів міста, з метою надання оперативної та кваліфікованої допомоги цій групі хворих. Слід чітко дотримуватись алгоритмів у плані проведення первинної та вторинної профілактики цієї патології. Найбільш визначальним та пріоритетним завданням щодо запобігання смертності від гострого ІМ з елевацією S-T (STEMI) є своєчасне виявлення хвороби й доставка до кардіоцентру з метою проведення ургентних інтервенційних втручань.

У Вінниці хворим із кардіологічною патологією надається кваліфікована і високопрофесійна

медична допомога на належному та сучасному рівні. Аналізуючи кінцеві результати роботи стаціонарних підрозділів, слід врахувати, що відділення працювали, як і в попередньому, 2020 р., в умовах пандемії та карантинних обмежень на планову допомогу. Попри це, можна стверджувати, що робота в 2021 р. проводилася раціонально, інтенсивно та якісно.

Ми провели аналіз захворюваності на гострий інфаркт міокарда та смертності від цієї патології по місту Вінниці. За результатами дослідження, захворюваність на гострий інфаркт міокарда в період з 2020 до 2021 р. незначною мірою знизилася – із 13,82 (показник на 10 000 дорослого населення) до 12,43 (темپ зниження дорівнює 10,1 %). Що стосується працездатного населення, то ми визначили, що захворюваність на гострий

інфаркт міокарда зросла з 2,78 у 2020 р. до 3,37 на 10 000 населення у 2021 р. (темپ приросту дорівнює 21,2 %). Смертність від даної патології, на жаль, зросла суттєво – із 2,19 до 3,25 відповідно (темп приросту дорівнює 48,4 %). Така ж динаміка спостерігається і серед показників смертності від гострого інфаркту міокарда у працездатного населення: смертність зросла з 0,15 у 2020 р. до 0,45 на 10 000 населення у 2021 р., тобто зросла в 3 рази.

Проаналізувавши дані, надані в таблиці 1, слід зазначити, що захворюваність на інфаркт міокарда по місту Вінниці становила 356 в 2020 р. та 321 в 2021 р. (в абсолютних числах). Показник захворюваності на 10 000 населення в 2020 р. склав 13,82 проти 12,43 в 2021 р., тобто темп зниження дорівнює 10,1 %.

Таблиця 1. Динаміка показників захворюваності на гострий інфаркт міокарда в м. Вінниці

Лікувальний заклад	Показники захворюваності на інфаркт міокарда							
	всього (абс. ч.)		працездатний вік (абс. ч.)		захворіли на ІМ повторно (абс. ч.)		показник на 10 000 населення від всіх, що захворіли	
	2020 рік	2021 рік	2020 рік	2021 рік	2020 рік	2021 рік	2020 рік	2021 рік
ЦПМСД-1	31	26	7	5	2	1	8,57	8,35
ЦПМСД-2	82	75	20	14	4	5	10,88	10,73
ЦПМСД-3	100	91	18	17	8	7	13,26	13,35
ЦПМСД-4	76	66	16	22	3	1	13,38	15,03
ЦПМСД-5	67	63	11	17	1	0	11,67	13,94
м. Вінниця	356	321	72	75	18	14	13,82	12,43

В 2020 р. найвища захворюваність на інфаркт міокарда була в ЦПМСД-3 – 100 осіб, найнижча – в ЦПМСД-1 – 31 особа; в 2021 р. серед лікувальних закладів первинної ланки міста найвищою захворюваність спостерігається в ЦПМСД-3 – 91 особа, а найнижчою – в ЦПМСД-1 – 26 осіб. Кількість осіб серед працездатного населення, які захворіли, дещо зросла – із 72 до 75 осіб. Кількість тих, що захворіли на інфаркт міокарда повторно, зменшилася на 4 особи.

Стосовно захворюваності на інфаркт міокарда серед працездатного населення, то в 2020 р. найвища захворюваність на інфаркт міокарда була в ЦПМСД-2 – 20 осіб, а найнижча – в ЦПМСД-1 –

7 осіб; в 2021 р. найвища захворюваність на інфаркт міокарда спостерігалася в ЦПМСД-4 – 22 особи, а найнижча – в ЦПМСД-1 – 5 осіб.

Таким чином, захворюваність на гострий інфаркт міокарда в 2021 р. дещо знизилася в цілому, але зросла серед працездатного населення.

Аналіз показників, представлених у таблиці 2, виявив, що смертність від інфаркту міокарда по місту Вінниці становила 66 осіб в 2020 р., а в 2021 р. суттєво зросла на 18 випадків і становить 84 померлих у гострому періоді інфаркту міокарда. Показник смертності на 10 000 населення в 2020 р. склав 2,19 проти 3,25 в 2021 р., тобто темп приросту дорівнює 48,4 %.

Таблиця 2. Динаміка показників смертності від гострого інфаркту міокарда в м. Вінниці

Лікувальний заклад	Показники смертності від інфаркту міокарда							
	всього (абс. ч.)		працездатний вік (абс. ч.)		показник на 10 000 населення від всіх, що померли		% померлих від числа захворілих	
	2020 рік	2021 рік	2020 рік	2021 рік	2020 рік	2021 рік	2020 рік	2021 рік
ЦПМСД-1	5	7	0	0	1,38	2,25	16,1	26,9
ЦПМСД-2	14	18	3	1	1,86	2,58	17,0	24,0
ЦПМСД-3	22	29	1	3	2,92	4,25	22,0	31,9
ЦПМСД-4	13	19	0	5	2,29	4,33	17,1	28,8
ЦПМСД-5	12	11	0	1	2,09	2,43	17,9	17,5
м. Вінниця	66	84	4	10	2,19	3,25	18,5	26,2

Серед лікувальних закладів найвищою смертністю у 2020 р. спостерігалася в районі обслуговування ЦПМСД-3 – 22 особи, а найнижчою – в ЦПМСД-1 – 5 осіб; у 2021 р. найвищою смертність була в районі обслуговування ЦПМСД-3 – 29 осіб, а найнижчою – в ЦПМСД-1 – 7 осіб. Стосовно смертності від інфаркту міокарда серед осіб працездатного віку, серед лікувальних закладів найвищою смертність у 2020 р. спостерігалася в районі обслуговування ЦПМСД-2 – 3 особи; у 2021 р. найвищою смертність була в районі обслуговування ЦПМСД-4 – 5 осіб, а найнижчою – в ЦПМСД-1 – 0 осіб.

Таким чином, смертність від гострого інфаркту міокарда в 2021 р. суттєво зросла як у цілому, так і серед працездатного населення.

ВИСНОВКИ

1. Інфаркт міокарда є вагомою причиною втрат трудового потенціалу міста Вінниці.

2. Аналізуючи кінцеві результати роботи стаціонарних підрозділів, слід зазначити, що від-

ділення в 2020 р. працювали в умовах пандемії COVID-19, а тому були суттєві труднощі в роботі.

3. Динамічний аналіз показників захворюваності на коронарну хворобу та гострий інфаркт міокарда засвідчив, що захворюваність на гострий інфаркт міокарда в період із 2020 до 2021 р. незначною мірою знизилася – темп росту становить 89,9 %. Що стосується працездатного населення, то захворюваність на гострий інфаркт міокарда зросла в 1,2 раза. Смертність від даної патології, на жаль, зросла – в 1,5 раза; також зросла смертність і серед працездатних осіб – в 3 рази.

Перспективи подальших досліджень. Отримані дані щодо показників захворюваності на гострий інфаркт міокарда серед населення та смертності від цієї патології в подальшому можуть бути використані при вивченні доступності та якості спеціалізованої медичної допомоги населенню при інфаркті міокарда.

Список літератури

1. Здоров'я населення України : база даних «Здоров'я для всіх», центр медичної статистики МОЗ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html>.
2. Іванюк А. В. Ішемічна хвороба серця у населення працездатного віку Київської області: статистичний аналіз сучасної епідеміологічної ситуації / А. В. Іванюк, Н. М. Орлова // Вісник Вінницького національного медичного університету. – 2020. – Т. 24, № 4. – С. 694–699.
3. Кошеля І. І. Епідеміологія інфаркту міокарда в Україні / І. І. Кошеля // Україна. Здоров'я нації. – 2020. – № 3/1 (61). – С. 63–68.
4. Огнєв В. А. Захворюваність на гострий інфаркт міокарда серед дорослого населення Харківської області / В. А. Огнєв, А. А. Подпрядова // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2019. – № 4 (82). – С. 5–9.
5. Статистична інформація Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Impact of certain public health factors on the duration of inpatient treatment of mi patients / N. O. Terenda, A. H. Shulhai, Yu. M. Petrashyk [et al.] // Wiadomości Lekarskie. – 2020. – Т. LXXIII (5). – P. 850–856.
7. Morbidity and prevalence of cardiovascular diseases in Ukraine: trends and forecasts untill 2025 / N. Terenda, Yu. Petrashyk, N. Slobodian, L. Lishtaba // Georgian Medical News. – 2018. – Vol. 9 (282). – P. 79–82.

References

1. Zdorovya naselennya Ukrayiny: baza danykh «Zdorovya dlya vsikh», tsentr medychnoyi statystyky MOZ Ukrayiny [Health of the population of Ukraine: "Health for all" database, center of medical statistics of the Ministry of Health of Ukraine]. Retrieved from: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html> [in Ukrainian].
2. Ivanyuk, A.V., & Orlova, N.M. (2020). Ishemichna khvoroba sertsya u naselennya pratsezdatsnoho viku Kyivskoyi oblasti: statystychnyy analiz suchasnoyi epidemiolohichnoyi sytuatsiyi [Ischemic heart disease in the working-age population of Kyiv region: statistical analysis of the current epidemiological situation]. *Visnyk Vinnytskoho natsionalnoho medychnoho universytetu – Bulletin of Vinnytsia National Medical University*, 24(4), 694-699 [in Ukrainian].
3. Koshelya, I.I. (2020). Epidemiolohiya infarktu miokarda v Ukraini [Epidemiology of myocardial infarction in Ukraine]. *Ukrayina. Zdorovya natsiyi – Ukraine. Health of the Nation*, 3/1(61), 63-68 [in Ukrainian].
4. Ohnyev, V.A., & Podpryadova, A.A. (2019). Zakhvoryuvaniya na hostryy infarkt miokarda sered dorosloho naselennya Kharkivskoyi oblasti [Incidence of acute myocardial infarction among the adult population of the Kharkiv region]. *Visnyk sotsialnoyi hihiyeny ta orhanizatsiyi okhorony zdorovya Ukrayiny – Bulletin of Social Hygiene and Health Care Organizations of Ukraine*, 4(82), 5-9 [in Ukrainian].
5. Statystychna informatsiya Derzhavnoyi sluzhby statystyky Ukrayiny [Statistical information of the State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
6. Terenda, N.O., Shulhai, A.H., Petrashyk, Y.M., Lytvynova, O.N., Panchyshyn, N.Y., Slobodian, N.O., ... Zaporozhan, L.P. (2020). Impact of certain public health factors on the duration of inpatient treatment of mi patients. *Wiadomości Lekarskie*, LXXIII (5), 850-856.
7. Terenda, N., Petrashyk, Y., Slobodian, N., & Lishtaba, L. (2018). Morbidity and prevalence of cardiovascular diseases in Ukraine: trends and forecasts untill 2025. *Georgian Medical News*, 9(282), 79-82.

ANALYSIS AND ASSESSMENT OF THE MYOCARDIAL INFARCTION INCIDENCE IN VINNYTSIA CITY*V. L. Smirnova, B. V. Dnistriansky, N. Ya. Panchyshyn*

I. Horbachevsky Ternopil National Medical University, Ternopil, Ukraine

Purpose: to assess and analyze the dynamics of the myocardial infarction incidence in Vinnytsia city.**Materials and Methods.** The information base of the research was statistical data of the myocardial infarction incidence in Vinnytsia city, as well as practical materials based on the results of the analysis of the activities of the Primary Health Care Centers (PHC) and the Vinnytsia Regional Clinical Treatment and Diagnostic Center of Cardiovascular Pathology.**Results.** The results obtained during the study confirmed the high incidence of coronary heart disease, in particular, myocardial infarction, in the population of Vinnytsia. This disease leads to high mortality and disability. The need for coordinated interaction of primary care physicians and cardiologists of the city is especially necessary in order to provide operative and qualified assistance to this group of patients. The negative point is that the incidence of acute myocardial infarction increased precisely among the working population during 2020–2021. A similar situation is observed in the analysis of mortality rates. Such an unfavorable trend among the morbidity and mortality rates of the population with this nosology requires increased attention to the organization of the medical and cardiology care system.**Conclusions.** Myocardial infarction is a significant cause of loss of labor potential in Vinnytsia city. A dynamic analysis of morbidity and mortality rates of the population with acute myocardial infarction showed their negative trend during the study period.KEY WORDS: **myocardial infarction; morbidity; mortality; indicators.***Рукопис надійшов до редакції 01.11.2022 р.***Відомості про авторів:****Смірнова Валентина Леонідівна** – кандидатка медичних наук, доцентка кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України; тел.: +38(0352) 52-72-33.**Дністрянский Богдан Володимирович** – магістрант, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України; тел.: +38(0352) 52-72-33.**Панчишин Наталія Ярославівна** – кандидатка медичних наук, доцентка кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України; тел.: +38(0352) 52-72-33.